

LATKES, SUFGANIYOT OR TOFU?

Maccabees 4:55-59

Now on the twenty-fifth day of the ninth month, which is called the month of Kislev, in the hundred forty and eighth year, they rose up in the morning, and offered sacrifice according to the law upon the new altar of burnt offerings, which they had made. At the very season and on the very day that the Gentiles had profaned it, it was dedicated with songs, citherns, harps, and cymbals....And so they kept the dedication of the altar eight days...Moreover Judah and his brethren, with the whole congregation of Israel, ordained that the days of the dedication of the altar should be kept in their season from year to year for eight days, from the five and twentieth day of the month Kislev, with mirth and gladness.

וביום חמישה ועשרים לחדש התשיעי הוא חדש כסלו בשנת מאה ארבעים ושמונה בבקר השכם. הקריבו קרבן על פי בתורה על מזבח העולה החדש אשר עשו. בעת וביום אשר טמאוהו הגויים, ביום ההוא נחנך בשירים ובנבלים ובכנורות ובמצלתיים...שמונה ימים חגגו את חנוכת המזבח...יהודה ואחיו וכל קהל ישראל קבעו לחוג את ימי חנוכת במזבח במועדם בכל שנה ושנה שמונה ימים מיום חמשה ועשרים לחדש כסלו בשמחה וששון.

Al Hanisim

In the days of Mattityahu, the son of Yochanan, the High Priest, the Hasmonean, and his son---when the wicked Greek kingdom rose up against Your people Israel to make them forget Your Torah and compel them to stray from the statutes of Your Will---You in Your great mercy stood up for them in the time of their distress. You took up their grievance, judged their claim, and avenged their wrong. You delivered the strong into the hands of the weak, the many into the hands of the few, the impure into the hands of the pure, the wicked into the hands of the righteous, and the wanton into the hands of the diligent students of Your Torah. For Yourself You made a great and holy Name in Your world, and for Your people Israel you worked a great victory and salvation as this very day. Thereafter, Your children came to the Holy of Holies of Your House, cleansed Your Temple, purified the site of Your Holiness and kindled lights in the Courtyards of Your Sanctuary; and they established these eight days of Chanuka to express thanks and praise to Your great Name.

בימי מתתיתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו, כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל, להשכיחם תורתך, ולהעבירם מחוקי רצונך. ואתה ברחמיך הרבים, עמדת להם בעת צרתם, רבת את ריבם, דנת את דינם, נקמת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך. ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך, ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן כהיום הזה. ואחר כן באו בניך לדביר ביתך, ופנו את היכלך, וטהרו את מקדשך, והדליקו נרות בחצרות קדשך, וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו, להודות ולהלל לשמך הגדול.

Shabat 21b

What is Chanuka? The rabbis taught: On the twenty-fifth of Kislev commence the days of Chanuka, which are eight, upon which there shall be neither mourning nor fasting. For when the Greeks entered the Temple, they defiled all the oil that was there. It was when the might of the Hasmonean dynasty overcame and vanquished them that, upon search, only a single cruse of undefiled oil, sealed by the High Priest, was found. In it was enough oil for the needs of a single day. A miracle was wrought and it burned eight days. The next year they ordained these days a holiday with songs and praise.

מאי חנוכה? דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון, דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה.

Rambam Chanuka 3:1-2

During the period of the Second Temple the Greek kings issued harsh decrees against Israel; outlawed their religion, forbade them to engage in the study of Torah and the practice of mitzvot, laid hands upon their money and their daughters, entered the Sanctuary and ravaged it, and defiled all that had been ritually pure. They caused Israel great anguish, till the God of our Fathers granted them mercy and delivered them from the hands of their enemies. The Hasmonean high priests prevailed, killed them, and delivered Israel from their hands. They designated a king from among the priests, and the Kingdom of Israel was restored for more than 200 years, till the second Destruction. And Israel prevailed against their enemies and vanquished them, on the 25th day of the month of Kislev. They entered the Sanctuary and found only one jar of ritually pure oil that was sufficient to burn only one day; but they lit the lights of the Menorah from it for eight days, till they pressed olives and extracted pure oil.

בבית שני כשמלכי יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם, ונכנסו להיכל ופרצו בו פרוצות וטמאו הטהרות, וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול—עד שרחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם, וגברו בני חשמונאי הכנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתים שנים עד החורבן השני. וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום—בכ"ה בחדש כסליו היה—ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד, והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור.